

ADVIES

OVER HET WIJZIGINGSDECREET
'WERK- EN ZORGTRAJECTEN'

Vlaamse Raad WVG
Welzijn • Volksgezondheid • Gezin

Advies van de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, Wetstraat 34-36, 1040 Brussel
W www.vlaamseraadwvg.be – T +32 2 209 01 11 – E info@vlaamseraadwvg.be

Adviesvraag	Ontwerp van decreet tot wijziging van diverse artikelen van het decreet van 8 juli 2022 over de werk- en zorgtrajecten	
Adviesvrager	Hilde Crevits - Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij	
Ontvangst adviesvraag	20 maart 2026	
Decretale opdracht	adviesfunctie	
Goedkeuring	Intersectorale kamer op 24 april 2026, bij consensus	
Contactpersoon	Gunter Naets	gnaets@serv.be

1 Inhoud

2	Advies	4
3	Inleiding	4
4	1. Opleiding, begeleiding en bemiddeling	4
5	1.1 Waardering en suggesties	4
6	1.2 Opmerkingen en bezorgdheden	5
7	1.3 Uitbreiding aanbod	5
8	2. Samenstelling samenwerkingsverbanden	6
9	3. Gegevensdeling en gegevensverwerking	7
10	4. Administratieve vereenvoudiging	7
11	Bijlage	8
12		

Advies

Inleiding

De Vlaamse Raad WVG (hierna de raad) doet in dit advies enkele aanbevelingen en onderschrijft of maakt opmerkingen bij enkele (technische) wijzigingen die met het voorliggende ontwerp van wijzigingsdecreet worden aangebracht in het decreet van 8 juli 2022 over de werk- en zorgtrajecten. De raad beoordeelt in het bijzonder de impact van deze wijzigingen op de invulling van opleiding, begeleiding en bemiddeling, de samenstelling en werking van de samenwerkingsverbanden Zorg, de regeling over gegevensdeling en -verwerking, en de administratieve vereenvoudiging.

De raad gaat na in welke mate de voorgestelde aanpassingen bijdragen aan een sterker, toegankelijker en duurzamer beleid m.b.t. werk- en zorgtrajecten, met voldoende aandacht voor kwaliteit, rechtszekerheid, financiering en de positie van deelnemers en waarin ook rekening gehouden wordt met recente ingrepen in de sociaaleconomische context.

1. Opleiding, begeleiding en bemiddeling

1.1 Waardering en suggesties

De raad waardeert dat de Vlaamse Regering activeringstrajecten wil versterken door expliciet ruimte te creëren voor opleidings-, begeleidings- en bemiddelingsacties gericht op (betaalde) tewerkstelling. Hiermee kan een vlottere overgang naar betaalde tewerkstelling gerealiseerd worden voor deelnemers bij wie dit haalbaar is. Het ontwerpdecreet wil hiermee inspelen op de beperking van de werkloosheid in de tijd.

Een aantal technische zaken rond artikel 3 zijn vandaag nog onduidelijk en worden best uitgeklaard in het uitvoeringsbesluit. Zo moeten de voorwaarden en modaliteiten rond deze opleidings-, begeleidings- en bemiddelingsacties naar werk duidelijk zijn. Nu is nog onduidelijk of enkel het casemanagementteam beslist over de opstart van de acties, na vaststelling dat de belemmeringen voldoende gestabiliseerd zijn, dan wel of de deelnemer hierin betrokken wordt.

De raad is wel bezorgd over de haalbaarheid van deze bijkomende opdrachten binnen het huidige financieringskader. De beschikbare middelen volstaan niet om de beoogde intensivering op een kwaliteitsvolle manier te realiseren. Bij de verdere operationalisering van dit artikel 3 moet er daarom over gewaakt worden dat deze bijkomende opdracht niet binnen hetzelfde bedrag per traject moet worden uitgevoerd. Op het terrein blijkt dat verschillende actoren het

samenwerkingsverband verlaten omdat verdere deelname financieel niet langer haalbaar is. Dit leidt tot verschraling van het aanbod.

Om rolonduidelijkheid en verdere uitholling van het samenwerkingsmodel te voorkomen is het noodzakelijk dat bij de verdere operationalisering van het decreet ook expliciet wordt vastgelegd welke actoren binnen de samenwerkingsverbanden instaan voor de uitvoering van deze opdrachten.

1.2 Opmerkingen en bezorgdheden

Tegelijk vindt de raad dat dit voorgestelde kader onvoldoende rekening houdt met de beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd. De combinatie van langdurige activerings-trajecten, met een gemiddelde doorlooptijd van vijftien maanden en een beperkte duur van de werkloosheidsuitkering creëert een aanzienlijke tijdsdruk voor deelnemers. Deze spanning verhoogt het risico op inkomensverlies tijdens of na het traject en dreigt zowel de motivatie van deelnemers als de effectiviteit en duurzaamheid van de trajecten te ondermijnen. Er ontstaat ook een verhoogd risico op vroegtijdige beëindiging van het traject.

Het is belangrijk dat bij de verdere uitwerking van het decreet expliciet rekening gehouden wordt met deze context, en dat onderzocht wordt welke uitzonderingen of flankerende maatregelen noodzakelijk zijn om **inkomenszekerheid te waarborgen**. Inkomenszekerheid vormt immers een essentiële randvoorwaarde voor duurzame en zinvolle activering.

De raad is van mening dat er **onvoldoende garantie** is ingebouwd opdat mensen niet onder de armoedegrens (terug)vallen tijdens of na een werk-zorgtraject.

In de rand hiervan vraagt de raad een structureel betere Vlaams-federale afstemming over statuut en (vervangings)inkomen van deelnemers aan werk- en zorgtrajecten. Gebrek aan afstemming leidt tot interpretaties (FOD WASO) en toepassingen bij uitbetalingsinstanties die deelnemers benadelen. De raad vraagt geen apart statuut, maar een federaal uitkeringskader dat rekening houdt met het traject en met schommelingen in participatie en belastbaarheid, en verwijst naar de engagementsverklaring van de Ronde Tafel Arbeidszorg (2024) om dit snel te realiseren (zie bijlage).

1.3 Uitbreiding aanbod

Ten slotte wijst de raad op de beperkte doorstroom- en deelnamecapaciteit van activeringstrajecten. Niet alle deelnemers krijgen tijdig toegang tot acties die hun kansen op betaald werk daadwerkelijk vergroten, en het aantal beschikbare plaatsen is ontoereikend om iedereen met een positief advies effectief te laten instromen. De raad pleit daarom voor bijkomende investeringen om het aanbod en de capaciteit van activeringstrajecten uit te breiden, zodat effectieve instroom en, waar mogelijk, doorstroom naar de sociale economie of betaalde tewerkstelling kan worden gerealiseerd. Daarbij benadrukt de raad dat werk-zorgtrajecten ook voldoende ruimte moeten blijven bieden voor deelnemers voor wie **sociale participatie**, en niet onmiddellijke

arbeidsactivering, het primaire doel is. Voor deze groep moeten werk-zorgtrajecten ook in de toekomst een veilige, stabiele en inclusieve context blijven vormen binnen het bredere activeringsbeleid.

2. Samenstelling samenwerkingsverbanden

De raad stelt vast dat de voorliggende wijziging van de regelgeving over de samenstelling van samenwerkingsverbanden Zorg een duidelijke verruiming inhoudt ten opzichte van het huidige kader. Waar een samenwerkingsverband Zorg tot op heden beperkt was tot drie welzijns- en zorgvoorzieningen, telkens behorend tot drie vastgelegde types met een specifieke expertise, wordt voortaan mogelijk gemaakt dat meerdere voorzieningen per verplicht type kunnen deelnemen. Hierdoor kan een samenwerkingsverband Zorg uit meer dan drie welzijns- en zorgvoorzieningen bestaan.

De raad beoordeelt deze verruiming in principe positief, aangezien zij beter aansluit bij de concrete noden en realiteit waarmee verschillende netwerken vandaag geconfronteerd worden. De mogelijkheid om meerdere actoren per verplichte partner te mandateren binnen één werkingsgebied biedt bijkomende flexibiliteit en kan bijdragen aan een versterking van de beschikbare capaciteit en ondersteuningsmogelijkheden.

De raad ziet bovendien kansen in het feit dat de aangepaste samenstelling van de samenwerkingsverbanden Zorg kan bijdragen aan een grotere diversiteit aan **expertise** en aan een betere **spreiding** van het aanbod over de regio's heen. Ook de mogelijkheid dat meerdere OCMW's deel kunnen uitmaken van één samenwerkingsverband Zorg binnen eenzelfde werk- en zorgregio kan de bovenlokale samenwerking versterken en de **gebiedsdekkendheid** bevorderen.

Daarnaast stelt de raad vast dat er vandaag **nog geen volledige dekking van Vlaanderen** is wat betreft werk-zorgtrajecten. Het is op basis van de voorliggende wijziging op dit moment onvoldoende duidelijk in welke mate deze verruiming effectief zal leiden tot een sluitende gebiedsdekking. De raad acht het dan ook aangewezen dat bij de verdere uitvoering expliciet wordt opgevolgd of en hoe de beoogde gebiedsdekkendheid daadwerkelijk wordt gerealiseerd.

Tegelijk benadrukt de raad het belang van waakzaamheid bij de verdere uitwerking en implementatie van deze verruiming. Een uitbreiding van het aantal partners mag er niet toe leiden dat de samenwerking binnen het casemanagementteam aan **werkbaarheid** inboet of dat de kwaliteit en samenhang van de begeleiding voor deelnemers onder druk komt te staan. Duidelijke afspraken, een heldere rolverdeling en sluitende afstemming binnen het samenwerkingsverband blijven daarbij essentieel.

De raad benadrukt, tot slot, dat **de huidige subsidiëring** voor arbeidsmatige activiteiten (AMA) en voor de opdracht in het kader van casemanager zorg onvoldoende is om de noodzakelijke engagementen binnen de samenwerkingsverbanden te realiseren. Signalen uit het werkveld geven aan dat sommige actoren hierdoor afhaken, waardoor samenwerkingsverbanden dreigen te

stagneren. Zonder bijkomende investeringen bestaat het risico dat de beoogde verruiming onvoldoende operationeel wordt en het decreet in de praktijk dode letter blijft (zie ook 1.1.)

3. Gegevensdeling en gegevensverwerking

De raad onderschrijft het belang van een zorgvuldige registratie en uitwisseling van persoonsgegevens binnen werk- en activeringstrajecten, onder meer voor opvolging, rapportering en beleidsvoorbereiding. Maar het huidige decretale kader blijft algemeen en de raad vraagt zich af of het voldoende houvast biedt over (i) welke gegevens worden verwerkt, (ii) welke actoren daarbij betrokken zijn en (iii) voor welke welbepaalde doeleinden de verwerking gebeurt. De raad adviseert daarom om het regelgevend kader explicieter en transparanter te verankeren.

De doelbinding dient strikt te worden geborgd: gegevens mogen uitsluitend worden gebruikt voor de doeleinden waarvoor zij zijn geregistreerd. De raad adviseert om elk hergebruik voor andere doeleinden — zoals de beoordeling of toekenning van uitkeringen of andere rechten — uitdrukkelijk uit te sluiten.

De voorgestelde aanpassingen kunnen bijdragen aan een duidelijker kader voor gegevensdeling en -verwerking en aldus een gerichtere analyse en beleidsafstemming ondersteunen. Tegelijk blijft het onduidelijk hoe deze bepalingen zich verhouden tot de **geïnformeerde toestemming** van de persoon met zorg- en ondersteuningsbehoefte en tot het **beroepsgeheim en de discretieplicht** van professionals in zorg en ondersteuning. De raad vraagt dat hierover expliciete en werkbare duidelijkheid wordt geboden, met het oog op rechtszekerheid voor zowel professionals als betrokken personen.

4. Administratieve vereenvoudiging

De raad ondersteunt de in het decreet voorgestelde maatregelen inzake administratieve vereenvoudiging. Deze aanpassingen dragen bij tot een efficiëntere en meer werkbare uitvoering van de werk- en zorgtrajecten, zonder afbreuk te doen aan de inhoudelijke doelstellingen.

In het bijzonder wordt de aanpassing van artikel 5 positief beoordeeld. De toevoeging van de woorden *tijdens de uitvoering* creëert bijkomende flexibiliteit in het proces van kandidatuurstelling. Hierdoor wordt het mogelijk dat niet alle samenwerkingsverbanden reeds bij de indiening van de kandidatuur volledig zijn uitgeklaard, op voorwaarde dat deze wel operationeel zijn bij de opstart van het project. Dit vergroot de haalbaarheid van projecten en laat toe om partnerschappen verder te concretiseren na toewijzing.

Daarnaast wordt vastgesteld dat de administratieve lasten, onder meer voor de netwerkcoördinator, worden verminderd. Deze vereenvoudiging komt de operationele werking ten goede en laat toe om meer middelen en tijd te besteden aan de effectieve begeleiding van deelnemers en de inhoudelijke uitbouw van de trajecten.

Bijlage

Engagementsverklaring Arbeidszorg

Ondertekenende partijen erkennen het belang van Arbeidszorg als methodiek waarbij mensen die niet, niet meer of nog niet betaalde arbeid kunnen verrichten, arbeidsmatige activiteiten kunnen uitvoeren met intensieve begeleiding op vlak van arbeid én van zorg.

Om Arbeidszorg structureel in te bedden in het Vlaams arbeidsmarkt- en welzijnsbeleid onderschrijven ondertekenende partijen volgende uitgangsprincipes:

1° Er moet een passend en sluitend aanbod zijn voor iedereen die nood heeft aan Arbeidszorg met een verzekerde kwalitatieve begeleiding.

2° De arbeidszorgmedewerker moet kunnen doorgroeien op de participatieladder tot de hoogst haalbare trede.

3° De arbeidszorgmedewerker moet een duidelijk statuut hebben dat zekerheid en veiligheid garandeert inzake inkomen en bij kansen op doorstroom en eventuele terugkeer.

4° Alle actoren op beleids- en uitvoerend vlak zorgen voor een afgestemde en geïntegreerde samenwerking.

Ondertekenende partijen engageren zich om deze uitgangsprincipes mee uit te dragen en te ondersteunen zodat Arbeidszorg zijn inclusiefunctie ten volle kan vervullen.

Jo Brouns

Vlaams minister voor werk

Hilde Crevits

Vlaams minister voor welzijn, volksgezondheid en Gezin

Frank Vandenbroucke

Federaal minister voor sociale zaken

Karine Lalieux

Federaal minister voor maatschappelijke integratie en personen met een handicap

Pierre-Yves Dermagne

Federaal minister voor werk

Caroline Copers

Voorzitter SERV

Klaartje Theunis

Voorzitter Vlaamse Raad WVG

Ann Schevenels

Gedeputeerde provincie Vlaams-Brabant - Namens de Vereniging van Vlaamse Provincies